

# Gentianopsis (Hořec)

čeleď: Gentianaceae

Rostou v Evropě, Asii a Severní Americe. Jsou blízce příbuzné rodu *Gentiana*. Podle druhu se může jednat o jednoletku nebo trvalku. Kvete modrými až fialovými květy.

## Gentianopsis barbata

synonyma: *Anthopogon barbata*, *Gentiana barbata*, *Gentiana barbata* var. *richardsoniana*, *Gentiana detonsa* var. *barbata*, *Gentianella barbata*, *G. barbata* var. *sinensis*

oblasti: Ťan-šan

## Gentianopsis barbellata

synonyma: *Anthopogon barbellatus*, *Gentiana barbellata*, *Gentianella barbellata*

oblasti: Arizona, Kolorado, Nové Mexiko, Utah, Wyoming

Roste v USA v trsech. Dorůstá výšky 5 - 10cm. Povrch je holý. Listy v dolní polovině jsou úzce kopířovité, lodyžní jsou čárkovité, nesrostlé při bázi. Kvete tmavěmodrými samostatnými 4četnými květy s nálevkovitým kalichem, korunou délky 2,8 - 4cm a vydává příjemné aroma.

Vyhovují mu vlhké půdy bohaté na živiny v polostínu a suchým zimním režimem.

Množí se semeny, dělením nebo řízků.

## Gentianopsis ciliata (Hořec brvitý)

synonyma: *Anthopogon ciliata*, *Crossopetalum ciliatum*, *Crossopetalum gentiana*, *Crossopetalum gentianoides*, *Gentiana ciliata*, *Gentiana fimbriata*, *Gentianella ciliata*, *Gentianella ciliata* f. *albiflora*, *Gentianella fimbriata*, *Gentianusa ciliata*

oblasti: Apeniny, Balkánský poloostrov, Česká republika, Kavkaz, Německo, Polsko, Pyreneje, Rakousko, Slovensko, Ukrajina, V Alpy

Vyskytuje se od jižní a střední Evropy po Pyreneje. Může růst jako jednoletka nebo dvouletka. Dorůstá výšky 10 - 30cm. Stonek je tenký, 4hranný s podélnými lištami. Vytváří pouze lodyžní listy, jsou čárkovité až kopinaté, dlouhé 1,8 - 3,5cm, široké 1,8 - 3,8mm a báze je přisedlá. Kvete modrými (vzácně bílými) 4četnými květy o délce 5 - 6cm s až 2,5cm kalichem, cípy koruny jsou dlouze brvitě a koruna je dlouhá 3,5 - 4,5cm. Semeník je dlouze stopkatý. Plodem je tobolka. Patří mezi ohrožené druhy C3.

Vyhovují jí suší trávníky, lesní světliny, stráně, lomy atp. s bazickou půdou bohatou na vápník.

## Gentianopsis contorta

synonyma: *Gentiana contorta*, *Gentiana yamatsutae*, *Gentianella contorta*, *G. contorta* var. *wui*

oblasti: Indie, Nepál, Pákistán, Xizang (Tibet)

Roste v Pakistánu, Indii, Tibetu, Číně a Nepálu jako jednoletka či dvouletka. Dorůstá výšky do 30cm. Stonek je větvený. Listy opadávají v době květu, jsou vejčité až lžičkovité, špičaté, mohou být řapíkaté, dlouhé 0,75 - 1,5cm, široké 3 - 8mm, lodyžní jsou obvejčitě lžičkovité, přisedlé, dlouhé 1 - 3cm a široké 0,3 - 1cm. Květenství tvoří stopkaté zvonkovité květy délky 1,5 - 2,5cm, kalich je dlouhý 1,25 - 2cm, trubka je dlouhá 1 - 1,6cm, nestejně 4laločná, 2 menší laloky jsou dlouhé 3 - 6,5mm, široké 1,5 - 2,5mm, širší laloky jsou kopinaté, zašpičatělé, dlouhé 7,5 - 9mm, široké 2 - 3,5mm, koruna je dlouhá 1,5 - 2,5cm, trubka má délku 1,2 - 1,8cm, laloky jsou vejčité, dlouhé 0,7 - 1,2cm a široké 2 - 4mm. Plodem je tobolka obsahující mnoho tmavěhnědých ochlupených semen.

### Gentianopsis crinita

synonyma: Anthopogon crinita, Anthopogon tonsum, Anthopogon ventricosum, Denckea crinita, Gentiana americana, Gentiana crinita, Gentiana crinita f. albina, Gentiana crinita f. lemieuxii, Gentiana crinita f. ventricosa, Gentiana crinita var. cervantesii, Gentiana crinita var. tonsa, Gentiana fimbriata, Gentiana tonsa, Gentiana ventricosa, Gentianella crinita, G. crinita f. albina, G. crinita subsp. macounii

oblasti: Connecticut, Delaware, Georgia, Illinois, Indiana, Iowa, Maine, Manitoba, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, New Hampshire, New Jersey, New York, Ohio, Ontario, Pennsylvania, Quebec, Rhode Island, Severní Dakota, Severní Karolína, Tennessee, Vermont, Virginie, Wisconsin, Západní Virginie

Patří mezi dvouletky. Pochází z východu USA a Kanady. Dorůstá výšky 2 - 10cm. Kvete pouze za slunečného dne. Okvětní lístky jsou dlouhé 3,5 - 6cm.

### Gentianopsis detonsa

synonyma: Anthopogon detonsa, Gentiana brachypetala, Gentiana ciliata, Gentiana detonsa, Gentiana detonsa var. groenlandica, Gentiana komarovii var. tetychensis, Gentiana richardsonii, Gentiana serrata, Gentiana stricta, Gentianella detonsa, Gentianella serrata

oblasti: Alberta, Aljaška, Grónsko, Island, Newfoundland, Ontario, Quebec, Severozápadní Teritorium, Yukon

### Gentianopsis doluchanovii

synonyma: Gentiana doluchanovii, Gentianella ciliata subsp. doluchanovii

### Gentianopsis grandis

synonyma: Gentianella grandis, G. smithii

### Gentianopsis holopetala

synonyma: Gentiana holopetala, Gentiana serrata var. holopetala, Gentianella detonsa subsp. holopetala

oblasti: Kalifornie, Nevada, Sierra Nevada (USA)

Roste v pohoří Sierra Nevada v Kalifornii a Nevadě jako jednoletka nebo i trvalka. Dorůstá výšky pouze několika cm. Lodyha je větvená již od báze. Každá má 1 - 3 páry listů. Květy mají úzce

trubkovitý tvar délky 3 - 5cm, je zakončený 4mi lalokami a má barvu modrofialovou. Vnitřní strana je bílá.

### Gentianopsis komarovii

synonyma: *Gentiana komarovii*

### Gentianopsis lanceolata

synonyma: *Gentiana macrocalyx*, *Gentianella detonsa* subsp. *lanceolata*, *Leianthus lanceolatus*

### Gentianopsis lutea

synonyma: *Gentiana detonsa* var. *lutea*

### Gentianopsis macounii

synonyma: *Anthopogon macounii*, *Anthopogon procerum* var. *tonsum*, *Gentiana detonsa* var. *tonsa*, *Gentiana gaspensis*, *Gentiana macounii*, *Gentianella crinita* subsp. *macounii*, *G. procera* subsp. *macounii*, *G. procera* var. *gaspensis*, *G. virgata* subsp. *macounii*

oblasti: Alberta, Britská Kolumbie, Jižní Dakota, Manitoba, Minnesota, Montana, Ontario, Quebec, Saskatchewan, Severní Dakota, Severozápadní Teritorium

Pochází z Kanady a severu USA. Patří mezi jednoletky. Dorůstá výšky 15 - 40 (i 50)cm. Lodyha je přímá, chudě větvená. Přízemní listy jsou obkopinaté, dlouhé 1,5 - 4cm a brzy zasychají. Lodyžní vyrůstají v 2 - 4 vstřícných párech. Mají úzce kopinatý až obkopinatý tvar a délku 1,5 - 5cm. Kvete obvykle samostatnými trubkovitými 4četnými květy s kalichem délky 1,5 - 2,5cm. Koruna je pak dlouhá 2 - 5cm, má tmavěmodrou až fialovou barvu, korunní lístky jsou brvité. Plodem je tobolka délky 1,2 - 2,5cm.

Vyhovují mu vlhké louky, mokřiny, okraje potoků, atp.

### Gentianopsis macrantha

synonyma: *Gentiana grandis*, *Gentiana macrantha*, *Gentiana serrata* var. *grandis*, *Gentiana superba*, *Gentianella detonsa* subsp. *superba*, *Gentianella macrantha*

oblasti: Arizona

### Gentianopsis nana

### Gentianopsis nesophila

synonyma: *Gentiana detonsa* var. *nesophila*, *Gentiana nesophila*, *Gentianella detonsa* subsp. *nesophila*, *G. detonsa* subsp. *nesophila*

### Gentianopsis paludosa

synonyma: *Gentiana detonsa* var. *paludosa*, *Gentiana detonsa* var. *stracheyi*, *Gentiana duthiei*, *Gentiana stracheyi*, *Gentianella paludosa*, *G. longistyla*, *G. stracheyi*

oblasti: Indie, Pákistán, Xizang (Tibet)

Roste v Pákistánu, Tibetu, Číně a Indii jako dvouletka nebo trvalka. Dorůstá výšky 25 - 60 (i 70)cm. Stonek je vzpřímený a může být větvený. Listy vytvářejí přízemní růžici, jsou obkopinaté až obvejčité (i lžičkovité), dlouhé 2,5 - 5cm, široké 0,75 - 1,25cm, lodyžní jsou vstřícné, přisedlé, vejčité, špičaté, dlouhé 2 - 5cm a široké 0,75 - 1,25cm. Květenství je dlouze stopkaté, vlastní květy jsou trubkovitě zvonkovité, dlouhé 4 - 6cm, kalich je kýlnatý nebo křídlatý, dlouhý 2 - 2,5cm, laloky nestejně, delší kopinaté, špičaté až zašpičatělé, dlouhé 0,8 - 1cm, široké 2 - 4mm, kratší špičaté, dlouhé 5 - 7mm, široké 3 - 5mm, koruna růžovofialovožlutá nebo bílá, trubkovitá, dlouhá 4 - 6cm, široká 0,7 - 1cm, laloky obvejčité, zašpičatělé, pilovité, dlouhé 0,5 - 1cm a široké 2,5 - 5mm. Plodem je tobolka obsahující mnoho tmavěhnědých ochlupených mírně vejčitých semen.

### Gentianopsis simplex

synonyma: *Gentiana simplex*, *Gentianella simplex*

oblasti: Idaho, Kalifornie, Montana, Nevada, Oregon, Wyoming

Pochází ze západu USA. Patří mezi jednoletky. Dorůstá výšky až 40cm. Listy mají kopinatý až oválný tvar a občas se objevují i na stonku. Květy mají délku 1 - 4cm, barvu modrofialovou, vnitřní stranu bílou a trubkovitý tvar. Plodem je tobolka.

### Gentianopsis stricta

synonyma: *Gentiana vvedenskyi*, *Gentianella vvedenskyi*, *G. vvedenskyi*

oblasti: Afganistán, Bhútán, Indie, Nepál, Pákistán, Xizang (Tibet)

Roste v Afganistánu, Pákistánu, Tibetu, Číně, Indii, Nepálu a Bhútánu jako jednoletka nebo dvouletka. Dorůstá výšky 20 - 43cm. Stonek může být větvený. Přízemní listy vytvářejí růžici, jsou mírně obvejčité, zašpičatěle zakulacené, dlouhé 0,75 - 4,5cm, široké 3 - 8mm, lodyžní listy jsou úzce kopinaté, přisedlé, zašpičatělé až špičaté, dlouhé 1,5 - 6cm a široké 2 - 6mm. Květenství má až 6cm stopku, vlastní květy jsou 4četné, dlouhé do 4,5cm, kalich nestejný, trubka je delší laloků, menší laloky jsou špičaté až zašpičatělé, dlouhé 0,75 - 2cm, široké 2 - 5mm, 2 delší jsou kopinaté, špičaté, dlouhé 1 - 2,5 (i 2,75)cm, široké 1 - 2,5mm, koruna je modrá, zvonkovitá, dlouhá 2 - 4,5 (i 6)cm, laloky jsou mírně obvejčité a zašpičatělé. Plodem je mírně vejčitá tobolka obsahující mnoho drobných ochlupených semen.

Vyhovují mu louky a písčité půdy.

### Gentianopsis thermalis (Hořec vřidelní)

synonyma: *Anthopogon elegans*, *Anthopogon thermalis*, *Gentiana detonsa* var. *unicaulis*, *Gentiana elegans*, *Gentiana elegans* var. *brevicalycina*, *Gentiana elegans* var. *unicaulis*, *Gentiana moseleyi*, *Gentiana thermalis*, *Gentianella detonsa* subsp. *elegans*, *Gentianella detonsa* var. *elegans*, *G. detonsa* var. *elegans*, *G. elegans*

oblasti: Idaho, Kolorado, Montana, Nevada, Nové Mexiko, Utah, Wyoming

Roste v USA. Patří mezi jednoletky. Dorůstá výšky 10 - 30 (i 35)cm. Povrch je holý. Lodyha je holá, nepatrně 4hranná, nafialovělá, větvená již od báze, je přímá nebo vystoupavá. Přízemní listy jsou obkopinaté, dlouhé 1,5 - 4cm. Lodyžní vyrůstají ve 2 - 4 vstřícných párech, mají úzce kopinatý až

obkopytý či čárkovitý tvar. Kvete na vrcholcích 4četnými květy po několika ks. Kalich je dlouhý 1,5 - 2,5cm, koruna je dlouhá 3,5 - 5,5cm, má tmavěmodrou až fialovou barvu s bílou vnitřní stranou. Plodem je tobolka.

Vyhovují mu vlhké horské louky, mokřiny, atp. na plném slunci, roste kolem vřidel v národním parku Yellowstone.

### Gentianopsis victorinii

synonyma: *Gentiana victorinii*, *Gentianella crinita* subsp. *victorinii*, *G. procera* var. *victorinii*, *G. virgata* subsp. *victorinii*

### Gentianopsis virgata

synonyma: *Anthopogon procerus*, *Gentiana barbata* var. *browniana*, *Gentiana crinita* var. *browniana*, *Gentiana procera*, *Gentiana procera* f. *laevicalyx*, *Gentiana virgata*, *Gentianella crinita* subsp. *procera*, *Gentianella procera*, *G. crinita* subsp. *procera*, *G. procera*

oblasti: Illinois, Indiana, Iowa, Jižní Dakota, Manitoba, Michigan, Minnesota, New York, Ohio, Ontario, Pennsylvania, Quebec, Saskatchewan, Severní Dakota, Wisconsin

### Gentianopsis yabei

synonyma: *Gentiana yabei*, *G. yabei* f. *albiflora*

Další informace:

<http://botany.cz/cs/gentianopsis-ciliata/>

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Ho%C5%99ec\\_%28Gentianopsis%29](http://cs.wikipedia.org/wiki/Ho%C5%99ec_%28Gentianopsis%29)

<http://floracr.unas.cz/floraCR/horecbrvity.htm>

<http://kvetiny.atlasrostlin.cz/horec-brvity>

<http://www.alpinky.cz/skalnicky-1/gentianaceae-horcovite-1/gentianopsis-ciliata-horec-brvity/>

<http://www.kadel.cz/skalnicky/t/kvResult.asp-Rod=Gentianopsis.htm>

<http://www.naturabohemica.cz/gentianopsis-ciliata/>

<https://www.rostliny.net/>